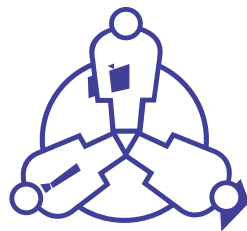

Samen Sterk Plan

Veelgestelde Vragen

Contactpersoon:
Ellis Broeks
e.broeks@nationale-denktank.nl

De Nationale DenkTank 2013

- **Samenvatting**
- Achtergrondinformatie
- Veelgestelde Vragen

Wat is het Samen Sterk Plan ook alweer?

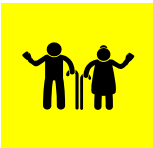
Idee

Welzijn en participatie van ouderen vergroten door het grootschalig faciliteren van structureel contact tussen ouderen en kinderen op basisscholen en buitenschoolse opvang

Impact

Minstens 15.000 ouderen krijgen structureel contact met kinderen (schatting)

Ouderen

- Verminderde **eenzaamheid**
- Vergrote **zingeving & participatie**
- Vergroot **welzijn**

Kinderen

- Stimuleert **sociaal-emotionele ontwikkeling**
- Kinderen leren van de **wijsheid** van ouderen
- Intergenerationele **solidariteit**

Implementatieplan

- Faciliteren pilotsamenwerkingen
- Ontwikkelen informatiemateriaal
- Verkrijgen commitment van facilitatie- en verspreidingspartners
- Verspreiden van het idee

Call to action

Gezocht

- **Enthousiastelingen** bij scholen/naschoolse opvang/verzorgingshuizen
- Mediapartners/branche-organisaties voor hulp bij **breed uitdragen**

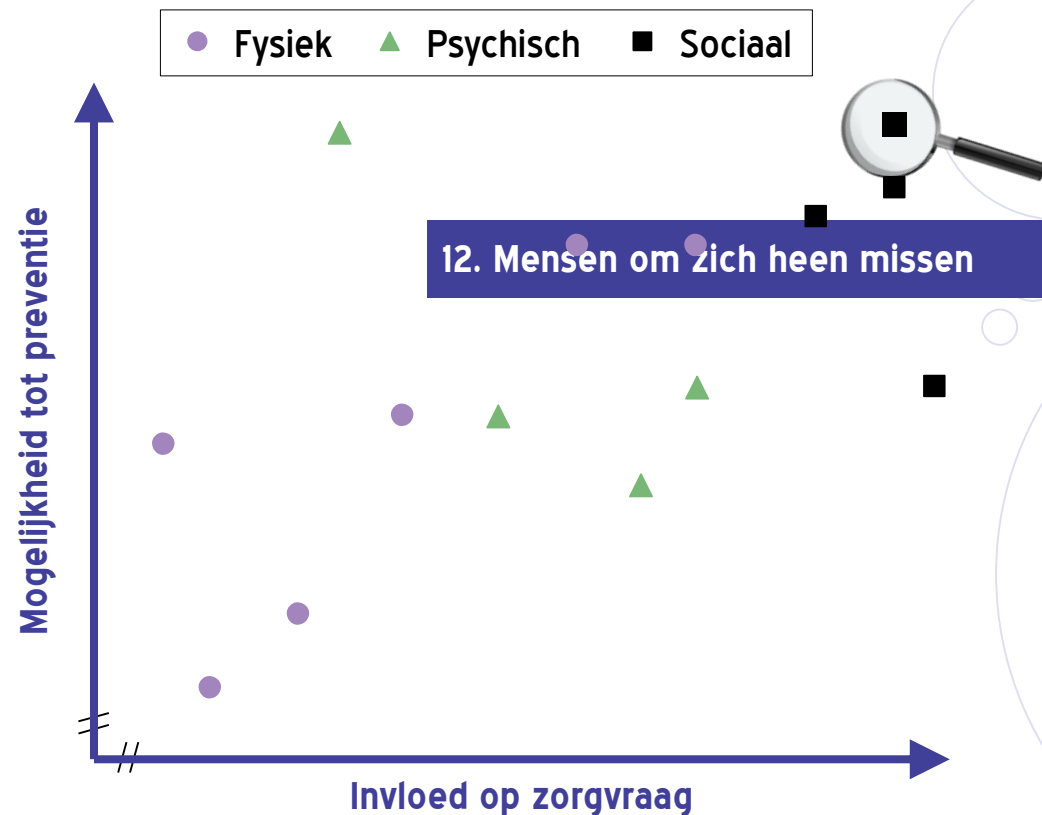
- Samenvatting
- **Achtergrondinformatie**
- Veelgestelde vragen

Waarom hebben we een oplossing uitgewerkt die eenzaamheid vermindert?

Omdat eenzaamheid een grote invloed op kwetsbaarheid van ouderen heeft en relatief goed te voorkomen of aan te pakken is

Invloed op zorgvraag en mogelijkheid tot preventie van kwetsbaarheidsfactoren

[Gemiddelde score experts]

Fysieke factoren

1. Slecht lopen
2. Beperkt evenwicht
3. Slecht horen
4. Slecht zien
5. Weinig kracht in handen
6. Lichamelijke vermoeidheid

Psychische factoren

7. Klachten over geheugen
8. Somber gevoel
9. Nerveus of angstig
10. Omgaan met problemen

Sociale factoren

11. Alleen wonen
12. Mensen om zich heen missen
13. Voldoende steun ontvangen van anderen

Waarom hebben we een oplossing uitgewerkt die eenzaamheid vermindert?

Omdat eenzaamheid bij ouderen de zorgvraag substantieel vergroot

Fictieve case

Bepje

Profiel

- 91 jaar uit Veenendaal
- Weduwe van Herman
- Verhuisd naar tehuis
- Voelt zich eenzaam

Oorzaken

- Afbrokkelend sociaal netwerk
- Verlies van mobiliteit
- Verandering omgeving op late leeftijd
- (Klein)kinderen hebben geen tijd

Feiten over eenzaamheid:

- 60% meer kans op dementie
- Substantieel meer doktersbezoeken, behandelingen en medicatie
- Eenzaamheid is voor te bereiden
- Eenzaamheid is beïnvloedbaar door omgeving

Grootte probleem:

- 30% 65+ers voelt zich eenzaam
- 50% 85+ers voelt zich eenzaam
- Sociale netwerk neemt af bij het ouder worden

- Samenvatting
- Achtergrondinformatie
- **Veelgestelde vragen**

Overzicht Veelgestelde Vragen

- 1 Bestaat dit idee niet al?

- 2 Jullie ideeën lijken gericht op kwetsbare ouderen, waarom niet juist de fitte ouderen?

- 3 Hoeveel tijd kost het partijen om dit te organiseren?

- 4 Hoe past dit plan binnen het curriculum van een basisschool?

- 5 Hoeveel geld kost het partijen om dit te organiseren?

- 6 Waarom focust het plan zich op verzorgingshuizen?

- 7 Waarom focust het plan zich op jonge kinderen?

- 8 Met wie heeft de Nationale DenkTank over het Samen Sterk Plan gesproken?

Overzicht Veelgestelde Vragen

9 Hoe gaat het idee verspreid worden?

---

10 Welke bronnen zijn gebruikt?

---

11 Wat heeft het plan nog nodig om succesvol geïmplementeerd te worden?

---

1 Bestaat dit idee niet al?

Ja, het idee van structurele samenwerkingen tussen oud en jong is niet nieuw

Op een aantal plekken in Nederland bestaan al samenwerkingen zoals wij ze voor ogen hebben, zoals het *Gluren bij de Buren*-project bij verzorgingshuis Stellinghaven in Oosterwolde (winnaar het Grote Appeltje van Oranje van het Oranje Fonds) . Wij hebben ons juist laten inspireren door deze voorbeelden, omdat ze enorm succesvol zijn! Ons doel is dan ook het verspreiden van het idee en nog meer mensen enthousiasmeren voor het idee om te realiseren dat deze structurele samenwerkingen op meer plekken in Nederland zullen gebeuren.

2 Jullie ideeën lijken gericht op kwetsbare ouderen, waarom niet juist de fitte ouderen?

Het idee is in eerste instantie bedacht voor kwetsbare ouderen, maar wij juichen deelname van alle ouderen uiteraard alleen maar toe!

In de analysefase hebben we ons specifiek gericht op kwetsbare ouderen. Uit onze analyses is gebleken dat eenzaamheid onder ouderen een grote factor voor kwetsbaarheid is. Deze eenzaamheid zorgt voor een vergrote zorgvraag; allereerst doordat eenzame ouderen meer gezondheidsklachten blijken te hebben en ten tweede doordat een vraag naar contact wordt omgezet in een zorgvraag. Vanuit deze analyse zijn wij aan de slag gegaan met oplossingen voor kwetsbare ouderen, gericht op het verlagen van eenzaamheid, het bevorderen van participatie en het vergroten van zingeving. De structurele samenwerking tussen oud en jong is hier een voorbeeld van. Het feit dat deze oplossing voor kwetsbare ouderen is bedacht, betekent uiteraard niet dat dit idee uitsluitend voor kwetsbare ouderen geldt. Wij juichen het alleen maar toe wanneer alle ouderen deel willen nemen aan dit plan!

4 Hoeveel tijd kost het partijen om dit te organiseren?

Het plan kan met minimale tijdsinvestering gerealiseerd worden

Het plan klinkt misschien tijdrovend om te implementeren, maar uit de bestaande voorbeelden blijkt dat het helemaal niet veel tijd hoeft te kosten. Eén keer per jaar gaan twee enthousiaste verantwoordelijken samen zitten; één vanuit de school en één vanuit de woonzorginstelling, (bijvoorbeeld de activiteitenbegeleiding). Zij stellen samen het jaarprogramma vast en vullen de activiteiten in. Zo gaat bijvoorbeeld groep 2 in de eerste week van november langs het verzorgingshuis om hun lampionnetjes voor Sint Maarten te laten zien en liedjes te zingen met de ouderen, en komt groep 8 een week later pannenkoeken bakken voor de ouderen in het kader van hun verzorgingsles.

Aangezien de activiteiten dus zoveel mogelijk binnen de bestaande programma's worden geïntegreerd is er geen extra tijd nodig voor de organisatie van de samenwerking.

4 Hoe past dit plan in het curriculum van een basisschool?

Het plan kan gemakkelijk in het bestaande curriculum geïmplementeerd worden

---

De activiteiten die de ouders met de kinderen ondernemen kunnen gemakkelijk aangepast worden aan de inhoud van het lesprogramma. Zo kunnen kinderen bijvoorbeeld samen met ouders gaan tuinieren in het kader van hun biologieles of samen knutselen in het kader van de handvaardigheidslessen. Daarnaast kunnen ouders betrokken worden bij het lesprogramma op school, bijvoorbeeld door een bijdrage te leveren aan de geschiedenisles, te helpen bij het lezen of handenarbeid.

5 Hoeveel geld kost het partijen om dit te organiseren?

De organisatie van het Samen Sterk Plan kost geen extra geld!

Uit bestaande voorbeelden blijkt dat het plan geen tot weinig geld hoeft te kosten om te organiseren. Aangezien de activiteiten binnen bestaande programma's georganiseerd worden, worden er dus geen extra kosten gemaakt. Daarnaast juicht het Nationaal Ouderenfonds het plan toe (faciliterende rol van NOF wordt hier toegelicht, deze is momenteel nog in bespreking)

6 **Waarom focust het plan zich op verzorgingshuizen?**

Het Samen Sterk Plan hoeft zich zeker niet te beperken tot alleen verzorgingshuizen

---

In eerste instantie focust dit idee zich op de verzorgingshuizen, omdat het via verzorgingshuizen mogelijk is een grote groep ouderen te bereiken en een coordinator (activiteitenbegeleiding) aan te stellen. Het organiseren via verzorgingshuizen is echter geen randvoorwaarde voor het idee, ook via andere kanalen en organisaties als gemeenten en verenigingen kunnen uiteraard ouderen bereikt worden. Wij moedigen het dus alleen maar aan wanneer ouderen, via welke weg dan ook, structureel contact aan willen gaan met kinderen!

7 **Waarom focust het plan zich op jonge kinderen?**

Het Samen Sterk Plan hoeft zich zeker niet te beperken tot alleen jonge kinderen

De reden dat het plan zich in eerste instantie op basisscholen en buitenschoolse opvang focust is omdat wij van de bestaande initiatieven hebben gehoord dat jonge kinderen levendigheid en vrolijkheid brengen waar ouderen zichtbaar van opbloeien. Tevens wordt de impact van intergenerationele solidariteit op deze manier groter, doordat kinderen al jonger in aanraking komen met ouderen en ouderdom. Op deze manier kan het structurele contact met ouderen langere tijd bijdragen aan hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Maar hier geldt: wij juichen alle initiatieven met betrekking tot intergenerationele samenwerking toe, dus ook samenwerkingen met bijvoorbeeld middelbare scholieren of studenten leveren een vergelijkbaar resultaat op! Zie bijvoorbeeld de oplossing 'Uit met oud-korting'.

8 Met wie heeft de Nationale DenkTank over het Samen Sterk Plan gesproken?

Wij hebben onder andere met deze organisaties over het plan gesproken:

Brancheorganisaties

Actiz – brancheorganisatie voor zorgondernemers

Nationaal Ouderenfonds – fonds voor het welzijn van ouderen

Landelijk Steunpunt Brede Scholen – steunpunt ontwikkeling brede scholen

Vereniging Openbaar Onderwijs - belangenbehartiger openbaar onderwijs

PO-raad – sectororganisatie primair onderwijs

Gezonde School – RIVM-programma voor gezondheidsbevordering in het onderwijs

Al deze branche organisaties reageerden enthousiast op het idee en hebben toegezegd bij te willen dragen aan de verspreiding van dit idee. Bijvoorbeeld middels een nieuwsbrief, interview, tv-programma.

Stakeholders

Daarnaast hebben wij vele **zorginstellingen** en **scholen** gebeld om te inventariseren in hoeverre er al structurele samenwerkingen plaatsvinden. Tevens hebben we bij deze partijen geïnventariseerd of er animo bestaat voor een samenwerking en welke randvoorwaarden zij nodig zouden hebben om tot een samenwerking te komen. Een ruime meerderheid van de instellingen vinden het een sympathiek idee en willen daadwerkelijk een samenwerking gaan opzetten. Een implementatieplan en goede voorbeelden van activiteiten zou hen hierbij helpen.

Bestaande samenwerkingen

Bijvoorbeeld 'Gluren bij de Buren' in Oosterwolde; een samenwerking tussen basisschool OBS Tussen de Singels en verzorgingshuis Stellinghaven van ZuidOostZorg. Dit project heeft een Appeltje van Oranje van het Oranjefonds geworden. De medewerkers bij de basisschool en het verzorgingshuis zijn erg blij dat er nog een partij is die dit concept verdere bekendheid wil geven.

9 Hoe gaat het idee verspreid worden?

We verspreiden het idee via verschillende organisaties en kanalen

De Nationale Denktank heeft verschillende overkoepelende organisaties gevonden die onze sympathie voor het idee delen (zie vraag 8). Zij gaan het idee via hun bestaande communicatiekanalen naar hun achterban verspreiden. Daarnaast zal het Landelijk Steunpunt Brede School een interview met ons afnemen om extra aandacht voor het idee te genereren. Bovendien zijn we in onderhandeling met het TV-programma 'Pimp up your granny' wat Actiz maakt, om het Samen Sterk Plan een vast onderdeel van deze show te maken.

10 Welke bronnen zijn gebruikt?

De volgende bronnen zijn gebruikt:

- Bilthoven, RIVM. Nationaal Kompas Volksgezondheid Determinanten: eenzaamheid. <http://www.nationaalkompas.nl> > Nationaal Kompas Volksgezondheid \ Determinanten \ Omgeving \ Sociale leefomgeving \ Eenzaamheid (5 november 2013).
- Interview A. Klink, 'Eenzaamheidsbestrijding levert 2 miljard op' in: Zorgvisie 26 juli 2013.
- G.H. Sahlgren, *Work longer, live healthier. IEA Discussion Paper No. 46* (May 2013).
- TOY Project Consortium, 'Together Old & Young - A Review of the Literature on Intergenerational Learning Involving Young Children and Older People'(Juli 2013, pag. 9).

11 Wat heeft het plan nog nodig om succesvol geïmplementeerd te worden?

We hebben voornamelijk enthousiastelingen nodig die het plan willen gaan uitvoeren!

Uiteindelijk wil de Nationale DenkTank bereiken dat er op zoveel mogelijk plaatsen in Nederland structurele samenwerkingen tussen jong en oud zijn opgezet. We hebben via vele kanalen geprobeerd de deelnemende partijen te bereiken, maar uiteindelijk zullen partijen zelf met het idee aan de slag moeten. Geïnteresseerde partijen kunnen altijd contact met ons opnemen voor meer informatie.

Daarnaast zoeken we ook partijen die ons kunnen helpen dit idee nog verder te verspreiden. Dit kunnen branche-organisaties zijn die het idee naar hun achterban kunnen verspreiden, maar ook bijvoorbeeld lokale of landelijke media.